

ζεται. Αυτό σημαίνει πώς ακόμη προσπαθεί να γίνει άνθρωπος της γνώσης. 'Ο άνθρωπος είναι νικημένος μόνο όταν δεν προσπαθεί πια κι εγκαταλείπεται.

—Μα τότε, δόν Χουάν, είναι δυνατό ένας άνθρωπος να εγκαταλειφθεί στο φόβο για χρόνια, όμως τελικά να του επιβληθεί.

—'Οχι, δεν είναι αληθινό αυτό. "Αν ενδώσει στο φόβο, ποτέ δε θα του επιβληθεί, γιατί θα τον διώξει ο τρόμος απ' τη μάθηση και ποτέ δε θα ξαναπροσπαθήσει. "Αν όμως προσπαθεί χρόνια, μέσα στο φόβο του, να μάθει, θα του επιβληθεί τελικά, γιατί ποτέ δε θα έχει πραγματικά εγκαταλειφθεί σ' αυτόν.

—Πώς μπορεί να καταβάλει αυτόν τον τρίτο του έχθρο, δόν Χουάν;

—Πρέπει να τον άψηφίσει, αποφασιστικά. Πρέπει να καταλήξει στο να καταλάβει πώς η δύναμη που φαινομενικά κατέκτησε στην πραγματικότητα ποτέ δεν ήταν δική του. Πρέπει να είναι πάντοτε σωστός, χειριζόμενος προσεκτικά και με πίστη όλα όσα έχει μάθει. "Αν μπορεί να δει πώς καθαρότητα και δύναμη, χωρίς τον έλεγχο του εαυτού του, είναι χειρότερα από λάθη, θα φτάσει σ' ένα σημείο όπου το κάθε τι κρατιέται κάτω από έλεγχο. Θα ξέρει τότε, τότε και πώς να χρησιμοποιήσει τη δύναμή του. Κι έτσι καταβάλλει τον τρίτο του έχθρο.

'Ο άνθρωπος θα βρίσκεται πια τότε στο τέλος του ταξιδιού του της μάθησης, και σχεδόν άπροιδοποίητα θα βρεθεί μπροστά στον τελευταίο απ' τους έχθρους του: τὰ Γεράματα! Αυτός ο έχθρος είναι ο πιο σκληρός απ' όλους, αυτός που δε θα μπορέσει να τον καταβάλει τέλεια, μά μόνο να τον τρέψει σε φυγή.

Αυτή είναι η εποχή που ο άνθρωπος δεν έχει πια φόβους, δεν έχει πια ανυπόμονη καθαρότητα πνεύματος—η εποχή που ολοκληρωρή η δύναμη του βρίσκεται κάτω από έλεγχο, όμως συγχρόνως η εποχή που έχει ανυπόχωρητη επιθυμία ν' αναπαυθεί. "Αν ενδώσει ολοκληρωτικά στην επιθυμία του να ξεπλώσει χάμα και να ξεχάσει, αν καταλαγιάσει στον κάματο, θα χάσει τον τελευταίο του γύρο κι ο έχθρός του θα τον τσακίσει και θα τον κάνει ένα αδύναμο γερασμένο πλάσμα. "Η επιθυμία του ν' αποσυρθεί θ' απορρίψει όλη του την καθαρότητα, τη δύναμή του και τη γνώση του.

'Αλλά αν ο άνθρωπος πετάξει από πάνω του την κόπωση και ζήσει ως την άκρη τη μοίρα του, μπορεί τότε να ονομασθεί άνθρωπος της γνώσης, ακόμη και για μία στιγμή μονάχα, όταν κατορθώσει να κατανικήσει τον τελευταίο του ακατανίκητο έχθρο. Αυτή η στιγμή καθαρότητας, δύναμης και γνώσης είναι άρκετη.

Τζών Μείνσφηνλντ

ΦΟΡΤΙΑ

Πεντήρης της Νινεβί απ' το μακρινό 'Οφίρ
κωπηλατεί για το λιμάνι της στην ήλιόλουστη
Παλαιστίνη,

με φορτίο ελεφαντόδοντο,
και πιθήκους και παγώνια,
σανταλόξυλο, ξύλο από κέδρο και γλυκό
σπρο κρασί.

Μεγαλόπρεπη Ισπανική γαλέρα έρχετ' απ'
τον 'Ισθμό,
σχιζεί τα νερά των Τροπικών πλάι σε φοινι-
κοπράσινες ακτές,

με φορτίο διαμάντια,
σμαράγδια, αμέθυστους,
τοπάζια και κανέλλα και χρυσά νομίσματα.

Βρώμικο βρεταννικό άκτόπλοιο μ' άλατοδαρ-
μένη καπνοδόχη,
κουτουλάει μές απ' τη Μάγχη τις τρελές μαρ-
τιάτικες μέρες,

με φορτίο κάρβουνο του Τάιν,
ράγιες για τραίνα, κομμάτια μολύβι,
ξύλα για κάψιμο, σιδηρικά και φτηνούς τενε-
κεδένιους δίσκους.

Μετάφρ. 'Αντ. Η. Σακελλαρίου

ΜΝΗΜΗ ΔΗΜΟΥ ΛΑΣΠΙΑ

Βυθισμένος ο νεκρός
στην αγωνία του "Υπνου
και ξεχασμένος απ' όλους,
που στα έγκόσμία
έχουν γυρίσει.

Πιστή μονάχα
ή σιωπή τον παραστέκει
που τους νεκρούς πολύ αγαπάει
και μαζύ τους καρτερική είναι
καθώς
από ρέματα μέσα
στή παντοτεινή μοναξιά

τους πηγαίνει.

ΧΡΗΣΤΟΣ ΛΑΣΚΑΡΗΣ

...

ΔΥΟ ΤΡΙΣΤΙΧΑ

1

'Η αλήθεια
ναρκωμένος γίγαντας.
'Ως τότε;

2

ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ

Τεχνική μυστηριά
παγωμένης σιωπής
ή χτίση του καιρού μας.

ΓΙΩΡΓΟΣ ΠΑΝΑΓΟΠΟΥΛΟΣ